

Рецензия

от

проф.д-р Свилен Райчев

на дисертационен труд за присъждане

на образователна и научна степен „доктор”

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки,

професионално направление 2.4. Религия и теология (Църковна музика)

на

докторант Калин Евдокимов Кирилов

на тема:

„Вокални принципи при изпълнение и интерпретация на църковни песнопения”

Калин Евдокимов Кирилов е роден на 21.07.1974 г. в град Видин.

Завършва Средно музикално училище „Филип Кутев” в Котел, специалност „Гъдулка” през 1993 г.

Има бакалавърска степен от Академия за музикални, танцови и изобразителни изкуства (АМТИИ), Пловдив, специалност „Ръководство на народни състави” и професионална квалификация „Преподавател и изпълнител по гъдулка”; завършил през 1997 г.

през 2007 г. завършва Богословски факултет към Софийския университет „Св. Климент Охридски“, професионална квалификация „Теолог“ и „Учител по теология“

Има Магистърска степен от:

- АМТИИ, Пловдив, специалност „Педагогика на обучението по музика“ и професионална квалификация „Магистър – Педагог по музика“; завършил през 2000 г. и Факултет по начална и предучилищна педагогика, специалност Музикална педагогика – Вокална и професионална квалификация „Магистър – педагог по пеене“; завършил през 2008 г.

- Национална Музикална Академия „Проф. Панчо Владигеров“, София, специалност „Хорово дирижиране“ и професионална квалификация „Магистър – Хоров диригент“; завършил през 2011 г.

През 2014г придобива професионална квалификация „Оперен певец“, а през 2016г завършва и двугодишна специализация по Класическо пеене към Вокалния факултет на Националната Музикална Академия „Проф. Панчо Владигеров“, София, в класа на проф. Асен Селимски.

През 2014 г. придобива и професионална квалификация към „Департамент за информация и усъвършенстване на учители“ при Софийския университет „Св. Климент Охридски“, специалност Теология, Музика.

В момента е преподавател по хорово пеене, църковна музика и Източно-църковно пеене в Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“. Работи и като певец в църквите „Св. Неделя“ и „Св. Петка“.

През 2015 г. е зачислен като редовен докторант в Богословския факултет при Софийския университет „Св. Климент Охридски“, специалност „Религия и Теология – Църковна музика“.

Има необходимите три научни публикации.

Впечатлен съм от начина, по който е замислен и изграден дисертационният труд – академично, с отличен стил.

Дисертационният труд е в размер на 393 страници и съдържа – предговор, списък на съкращенията, увод, три основни глави с подраздели, заключение, приложения и библиография.

Отделните глави са обединени от една основна линия, а именно - Вокалните принципи при изпълнение и интерпретация на църковни песнопения и насоките, които църковният певец определя в православното богослужение въобще. В отделните части на темата са изтъкнати и изведени принципите и трудностите при решаване на конкретните задачи при изпълнение на църковни песнопения.

Стойността на труда нараства много и от обстоятелството, че проблемите се разглеждат на фона на богатата панорамна картина на дейността на докторанта, неговите реакции по отношение на непрекъснато повишаващите се критерии към професионалната подготовка на младите църковни певци и мястото на различни естетически и педагогически принципи, обединени от крайната обща цел - по-висока обществена приложимост на обучаващите се.

Подобно изследване се прави за първи път у нас и тук се откриват приносните моменти на труда.

Дисертационният труд не е историческо, хронологично изследване на отделен жанр или епоха. Това е аналитичен размисъл на автора върху традициите в църковните песнопения и върху това как младите хора трябва да се подготвят за изпълнение на произведения в този стил. Така представената дисертация обогатява нашата научна литература и може да послужи със своите идеи за нови научни разработки, също и като ценно указание в работата на младите църковни певци и техните педагози.

Трудът има ярко изразен приложен характер. В този смисъл той се явява естествена връзка с миналото и перспективното развитие както на световната така и конкретно на българската църковна вокална музика.

Кирилов поставя категорично, експресивно и емоционално своята цел и виждане още в увода на предложената разработка.

Цитирам: „...като дългогодишен преподавател в Семинарията, забелязах нуждата от специализирана литература по въпросите на вокалното изкуство в обучението на бъдещите църковни певци.“ Стр.4 от труда.

С лаконична, ясна и категорична мисъл дисертантът поставя въпросите, като навсякъде без понякога да е изразено с думи, подтекстуално личи неговото лично виждане и отношение по засегнатите теми.

Подчертавайки, че гласовото възпроизвеждане е една уникална функция на човешкия организъм, Кирилов се спира на същността на човешкия глас, както и на физиологията на дишането и дихателните упражнения. Не е пропуснат и артикулационният апарат. Авторът недвусмислено подчертава основните качества, които църковният певецът трябва да притежава, ако иска да бъде „разбран“ от публиката, а именно правилната артикулация и добрата дикция.

В I-ва глава на дисертационния труд „*Човешкият глас – психофизичен и словесен музикален инструмент*” подробно са разгледани устройството, заболяванията на гласовия апарат и нужната гласова хигиена, която трябва да бъде спазвана. Гласът е представен като духовен музикален инструмент.

Цитирам: „...църковният певец трябва така да пее, че да събужда заспалия стремеж на всяко човешко същество към добро, към възвишеното и съвършеното, така че вярващият да поиска да стане нов човек, да се приобщи с Христовите тайни... ” стр.27 от труда.

Във II-ра глава „*Вокални принципи при изпълнение на църковни песнопения*” Кирилов подчертава огромното значение на вокалния педагог

в обучението, възпитанието и развитието на певеца и решаващото му значение за успешното изграждане на младите изпълнители. Обект на анализ е индивидуалния подход при вокално-постановъчния процес, методите за изграждане на певческите навици и начините за отстраняване на определени дефекти.

Без да омаловажавам казаното в първите две глави, според мен най-значителната част на дисертацията е Третата глава *«Певческа интерпретация при изпълнение на църковни песнопения»*. Тук авторът поставя въпроса за смисъла на интерпретацията и художествено-изпълнителското възпитание на църковния певец. Подробно са разгледани и изчерпателно обяснени орнаментиката, основните украшения, различните артикулационни техники. Подчертава се, че всичко това не може да се постигне само чрез технически упражнения, а изисква и включването на конкретната художествена задача като средство в изпълнението на различните църковни песнопения.

Цитирам: *«За достигане на високото певческо майсторство е необходимо църковният певец да притежава солидни вокални възможности, художествена интуиция и богат мисловно-психологичен комплекс.»* стр 307 от труда.

Тези въпроси не са разработвани до сега по подобен начин и това се явява като още един от приносните моменти в труда. Като заключение се стига до извода, че вокалната техника и духовното художественото изпълнителско майсторство трябва така да се слоят, щото двете да образуват абсолютно единство - единен цялостен образ. Нужно е не просто въобще да се пее, а е необходимо да се умее да се предадат мислите, да се намери единство между мисълта и звука.

Това са в сбитя форма, според автора, необходимите условия за създаването и развитието на певческо-техническите възможности, които

трябва да се разяснят в процеса на работата детайлно и задълбочено, защото църковното музикално изкуство, църковното пеене е неразривна част от християнското богослужение.

Цитирам: *Църковното пеене е богоозарено богословие в звуци. То не е обикновено пеене, а славословие на Бога чрез текст и мелодия, молитва, чрез която вярващите изпросват и благодарят за Божията благодат и милост.* Стр. 273 от труда.

В Заключението е направен опит за обобщение на проблематиката и извеждане на приносните моменти в текста.

Съгласен съм с представените научни приноси на дисертацията.

От представените в приложението впечатляващи схеми, фигури и музикални примери дисертационния труд само печели.

Методологичният подход на дисертацията е базиран на комплекс от анализи, обхващащи различни параметри, изхождащи от стиловите особености на църковното вокално изкуство.

Разглеждайки комплексно изразните елементи, присъщи на естетиката на църковното песнопение, това изследване служи като ориентир в намирането на стилистически вярна интерпретация на музиката в църковното богослужение.

Като заключение искам да кажа, че трудът притежава необходимите приносни качества на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

Убеден съм, че дисертационния труд на докторант Калин Евдокимов Кирилов има приносен характер, както в теоретичен така и в приложен смисъл. С цялостната си дейност и приноси кандидатът отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.4. Религия и теология (Църковна музика)

Проф.Свилен Райчев